

3. Introduktion till Python

TDDE23 Funktionell och imperativ programmering, del 1

Peter Dalenius

Institutionen för datavetenskap (IDA)

2023-08-28

Översikt

Varför har vi valt Python?

Hur vi kommer arbeta i kursen

Vårt första Python-program

Varför vi har valt Python

Programmering i ett nötskal

program *en uppsättning regler eller instruktioner med uppgift att styra en dators beräkningar (Nationalencyklopedin)*

komponenterna
programspråket och
dess konstruktioner

processen
principer för hur man
utformar program

resultatet
hur program körs och
hur de påverkar folk

Några roliga saker vi inte hinner med

- Grafiska gränssnitt
- Kommunikation över nätverk
- Databaser
- Trådar och processer
- Stora projekt
- Appar

Vi kommer fokusera på grunderna i programmering och hur man etablerar goda vanor för att bli en bra programmerare.
Allt det andra - och mycket mer - kommer längre fram.

Svensk industri är beroende av programvara

SAMLAR SVENSK MJUKVARA

ERICSSON

SAAB

COMBITECH

VOLVO

SKF

**RI
SE**

Pythons historik

- Skapades i slutet av 1980-talet av holländaren Guido van Rossum, som fortfarande spelar en stor roll för språkets utveckling.
- Det mest populära programspråket i världen just nu. [1]
- Åtta av tio toppuniversitet i USA använder Python som förstaspråk. [2]
- Version 3, som vi kommer använda, kom i december 2008. Det var en ganska stor förändring som inte är bakåtkompatibel.
- Fri programvara.

Fördelar med Python

- Lätt att komma igång med och har en enklare syntax än t.ex. Java och C++
- Har en stabil användarbas både på universitet och i industrin
- Funkar bra både för systemprogram och för tillämpningar
- Neutralt i förhållande till olika programmeringsparadigm
- Kan användas för att illustrera koncept inom programmering

Alla läser programmering

- 725G83 Problemlösning och programmering, 6 hp (Kognitionsvet.)
- 726G77 Programmering i C++, 6 hp (Systemvetenskap)
- 732G83 Programmering i R, 7,5 hp (Statistik)
- 961G29 Programmering i textbaserad miljö, 2,5 hp (fristående, för lärare)
- TDDE44 Programmering, grundkurs, 8 hp (MED, Y, TM, Mat)
- TDDE54 Programmering och problemlösning, 6 hp (EMM, KB, M, TB, KA)
- TDIU08 Problemlösning och programmering, 6 hp (Di, Ei)
- TDP003 Imperativ programmering, 6 hp (IP)
- TNDO12 Programmering grk, 6 hp (ED, KTS, MT)

Hur vi kommer arbeta i kursen

Hur ska vi jobba i kursen under HT1?

Aktivitet	Tid	Innehåll
Föreläsningar	1 x 2 h	<i>Introduktion, översikt, sammanfattning</i>
Seminarier	6 x 2 h	<i>Genomgångar, förberedelser, exempel, torrövningar</i>
Laborationer	14 x 2 h	<i>Arbete med övningar och uppgifter, diskussioner, redovisningar</i>
Eget arbete	~ 100 h	<i>Läsa, öva, experimentera, arbeta med övningar och uppgifter</i>

Seminarier

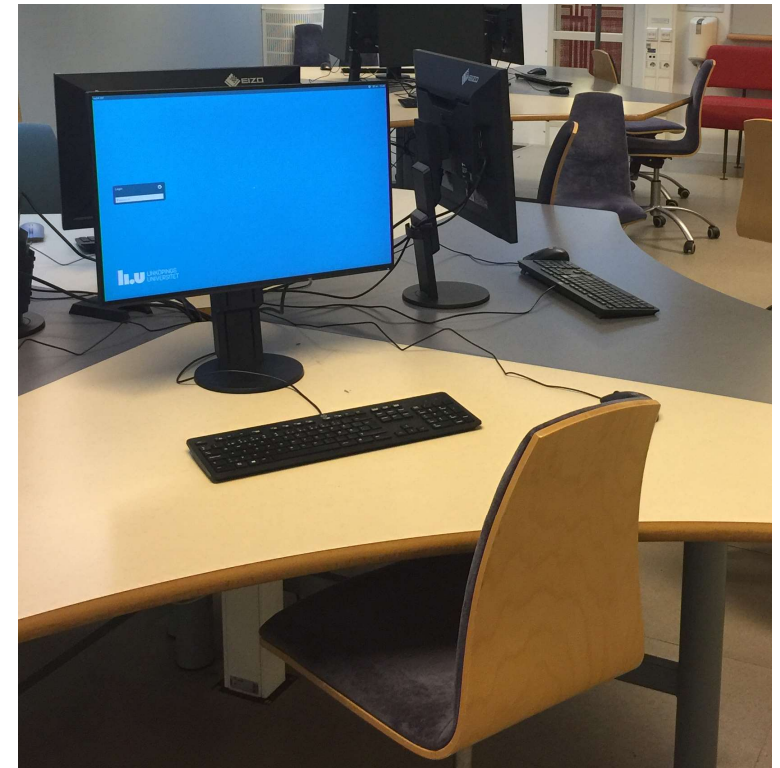
- Ett seminarium per vecka, från och med nästa vecka
- Samma innehåll i alla fem grupper, men tre olika inriktningar:
  - **En sak i taget** - För dig som vill ta det steg för steg och känna att du förstår en sak innan du går vidare till nästa.
  - **Experimentering** - För dig som vill lära dig genom att testa dig fram och gärna prövar olika lösningar på medhavd dator.
  - **Diskussion och analys** - För dig som vill diskutera och analysera utifrån det du redan kan och det du kommer att lära dig och som inte är rädd för okända begrepp eller att gå lite utanför kursens ramar.

Seminarier

- Välj själv vilken inriktning du vill gå på. Det är också okej att byta inriktning mellan gångerna, om det inte verkar passa.
- Alla seminariegrupper ligger parallellt i schemat:
  - En sak i taget (S4, S5) *Linneá Lindblom, Therese Selberg*
  - Experimentering (S2, S3) *Morgan Nordberg, Christopher Claesson*
  - Diskussion och analys (S1) *David Warnquist*
- Seminariematerial och mer information finns på kurswebben.

Laborationer

- En labbomgång per vecka som genomförs och redovisas individuellt.
- De tre sista veckorna har vi en större labb, uppdelad i tre delar.
- Det finns två labbpass per vecka med tillgång till assistenter. Ni har blivit indelade i grupper (se webben) där varje grupp har olika pass i schemat.
- Utöver detta förväntas man labba på egen hand, antingen i våra salar eller på egen dator.

Programmeringsstugor

- Extra tillfälle att få hjälp med programmering
- Varje vecka, från och med nästa vecka
- Kl 17-19 i någon labbsal, olika veckodagar
- Labbhandledare närvarande
- Ej redovisning av labbar, bara hjälp och stöd

Förändringar i kursen inför hösten 2023

- Utökat stöd under nolle-p
- Översyn av labbinstruktionerna
- Formulerat målsättning med varje labbuppgift

Tidigare års kursvärderingar, kommentarer till dessa samt information om åtgärder finns i kursrummet i Lisam.

År	Helhetsbetyg	Svarsfrekvens
2022	3,70	33%
2021	3,76	34%
2020	4,05	44%
2019	3,94	29%
2018	4,44	34%

Hur vet jag vilken grupp jag är med i?

1. Logga in i Webreg på <https://www.ida.liu.se/webreg> eller följ länkar från kurswebben

2. Klicka på kursens namn

3. Klicka på aktiviteten *LAB1*

4. Klicka på fliken *Signup*

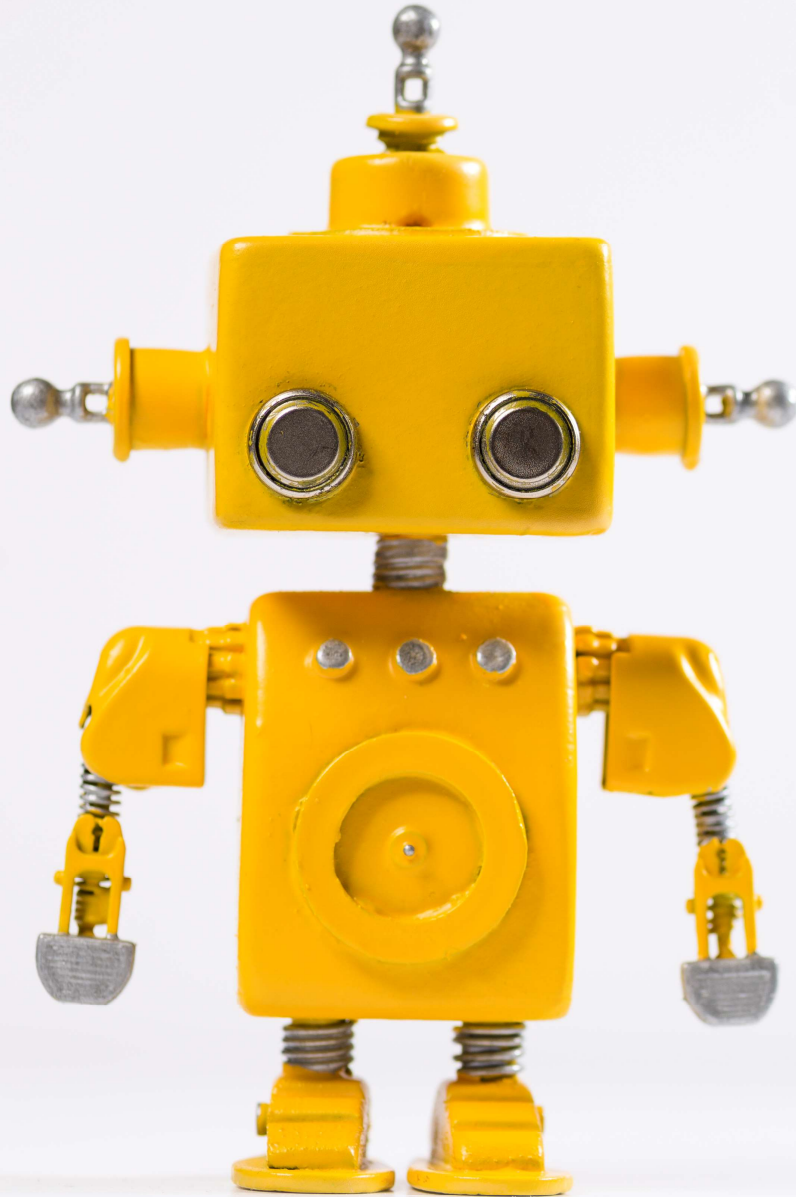
Sök på sidan efter ditt namn (visas med orange bakgrund)

LAB1 - Laboration 1-5

IDA:s regler för laborationer

- **Det är inte tillåtet** att lämna in lösningar som har kopierats från andra studenter, eller från annat håll, även om modifieringar har gjorts. Om otillåten kopiering eller annan form av fusk misstänks, är läraren skyldig att göra en anmälan till universitetets disciplinnämnd.
- **Du ska kunna** redogöra för detaljer i koden för ett program. Det kan också tänkas att du får förklara varför du har valt en viss lösning. Detta gäller alla i en grupp.
- **Om du förutser** att du inte hinner redovisa i tid, ska du kontakta din lärare. Då kan du få stöd och hjälp och eventuellt kan tidpunkten för redovisningen senareläggas. Det är alltid bättre att diskutera problem än att, t.ex., fuska.
- **Om du inte följer** universitetets och en kurs examinationsregler, utan försöker fuska, t.ex. plagiera eller använda otillåtna hjälpmedel, kan detta resultera i en anmälan till universitetets disciplinnämnd. Konsekvenserna av ett beslut om fusk kan bli varning eller avstängning från studierna.

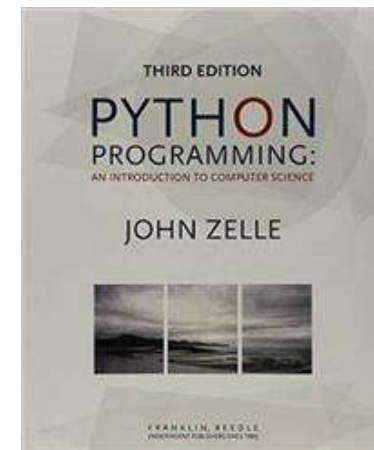
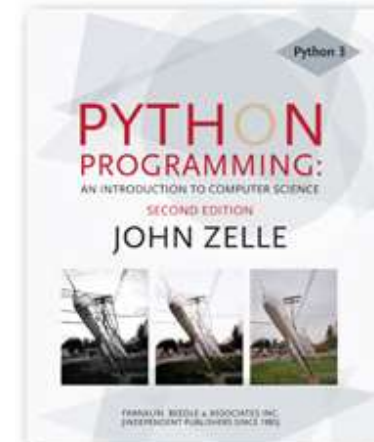

Om generativa AI-tjänster

- Det är inte tillåtet att låta en annan person eller AI-tjänst göra stora delar av labben åt dig.
- Om du vill, använd gärna generativa AI-tjänster för att ställa frågor om programmering, eller som stöd för delar av övningar. Men ännu hellre, fråga en klasskamrat eller din labbassistent.
- Du examineras bara delvis på den inlämnade koden. Viktigast är att du kan svara på assistentens frågor vid den muntliga redovisningen.

Kurslitteratur (ej obligatorisk)

- John M. Zelle (2010) *Python Programming: An Introduction to Computer Science. Second Edition*. ISBN 978-1-59028-241-0
- John M. Zelle (2016) *Python Programming: An Introduction to Computer Science. Third Edition*. ISBN 978-1-59028-275-5
- Boken har ett bra pedagogiskt upplägg som ansluter väl till det vi vill göra i kursen.
- Den täcker dock inte allt som vi vill gå igenom, så en del saker kommer enbart att tas upp på seminarier.
- Om man skaffar en annan Python-bok, se till att den täcker Python 3!

Personal

- Examiner: Peter Dalenius
- Kursadministratör: Anna Grabska Eklund
- Laborationsassistenter:
  - D1A: David Warnquist, Hampus Forslund
  - D1B: Linnéa Lindblom, Hampuz Togerez
  - D1C: Christopher Claesson, Sandra Faraj
  - U1A: Therese Selberg, Emelie Gustavsson
  - U1B: Morgan Nordberg, Alice Lindholm

Information och kommunikation

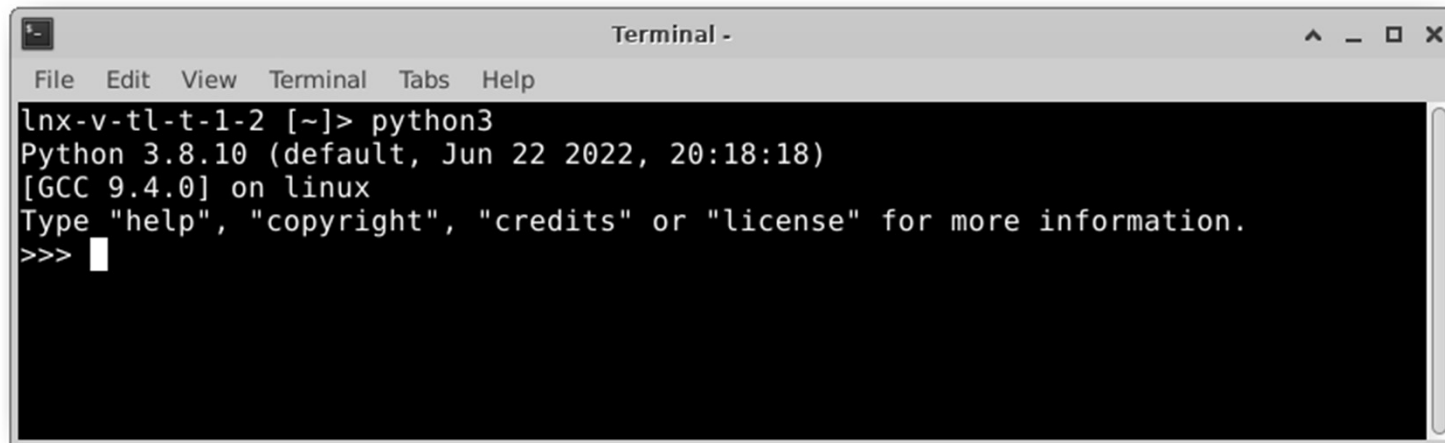
- På kurswebben finns all information om kursen man behöver – *studiematerial, material från föreläsningar och seminarier, instruktioner för laborationer, planering, deadlines, schema, regler för redovisning*

<http://www.ida.liu.se/~TDDE23>

- Vi kommer skicka ut kompletterande information till studentmejl, som ni förväntas läsa varje dag

Vårt första Python-program

Hur man startar Python-interpretatorn


```
Terminal -
File Edit View Terminal Tabs Help
lnx-v-tl-t-1-2 [~]> python3
Python 3.8.10 (default, Jun 22 2022, 20:18:18)
[GCC 9.4.0] on linux
Type "help", "copyright", "credits" or "license" for more information.
>>> █
```

Öppna en terminal och kör kommandot **python3**.
När du ser prompten **>>>** är Python redo att ta emot kommandon.

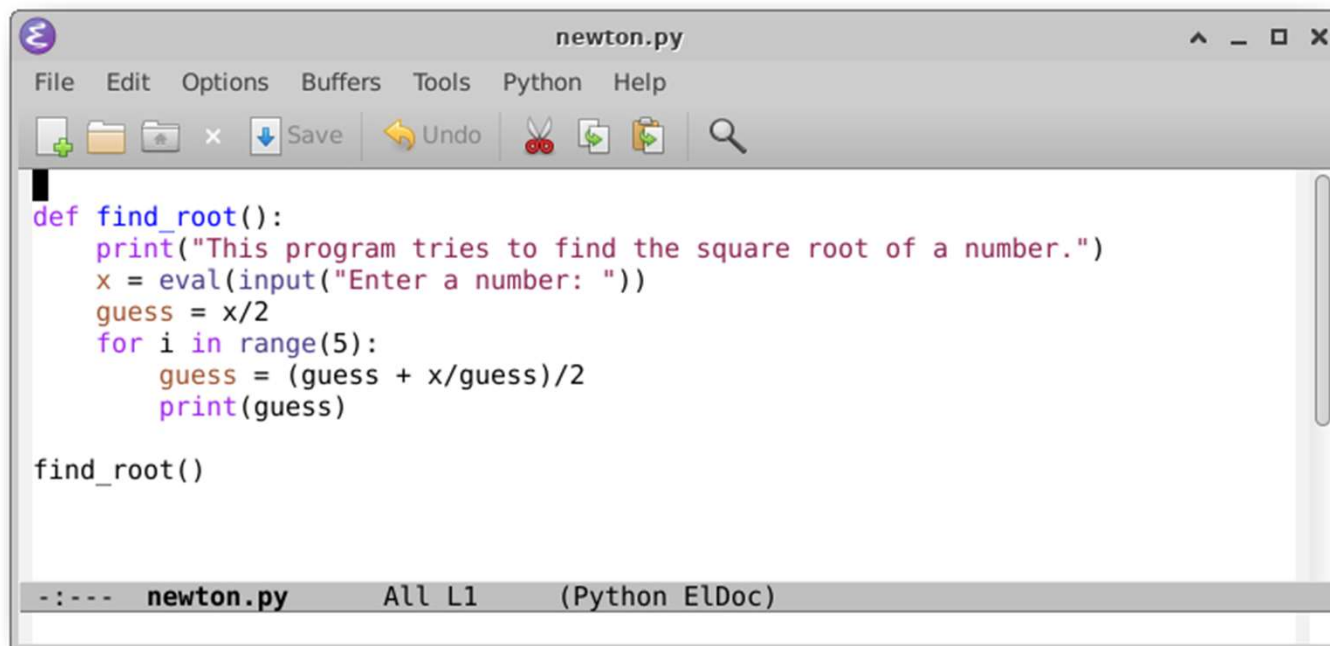
Hur man använder Python-interpretatorn

```
>>> 2+3
5
>>> 2+4*5-6
16
>>> print("Hello world!")
Hello world!
>>> def greeting():
...     print("Nobody expects the Spanish Inquisition.")
...     print("Our chief weapon is surprise... and fear.")
...
>>> greeting()
Nobody expects the Spanish Inquisition.
Our chief weapon is surprise... and fear.
>>>
```

Hur man använder Python-interpretatorn

```
>>> def skryt(namn):  
...     print("Det är bra att kunna Python.")  
...     print(namn, "är jättebra på Python.")  
...  
>>> skryt("Peter")  
Det är bra att kunna Python.  
Peter är jättebra på Python.  
>>> skryt("Jenny")  
Det är bra att kunna Python.  
Jenny är jättebra på Python.  
>>> skryt  
<function skryt at 0x218390>  
>>> print  
<built-in function print>  
>>>
```

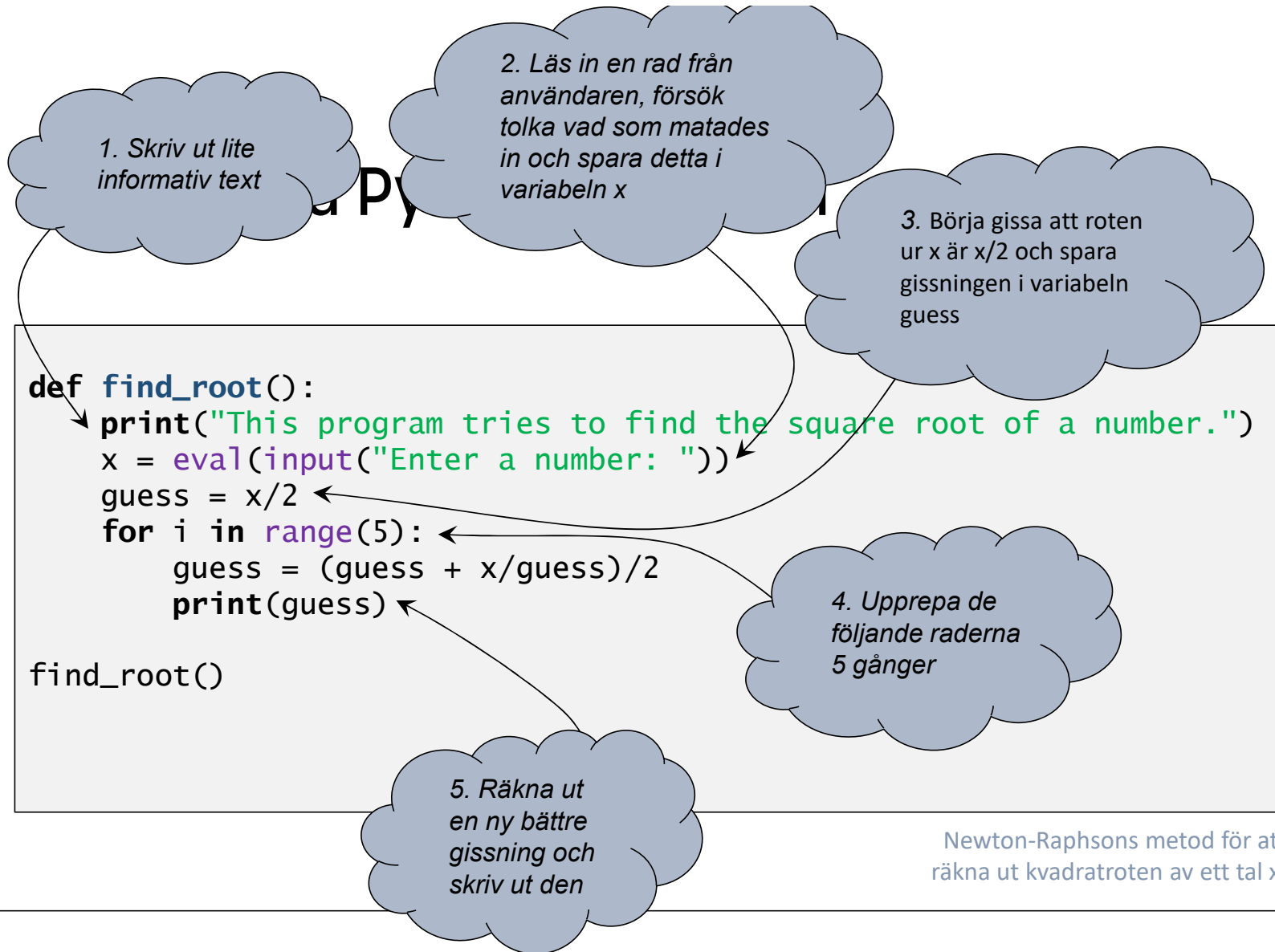
Vårt första Python-program


```
def find_root():
    print("This program tries to find the square root of a number.")
    x = eval(input("Enter a number: "))
    guess = x/2
    for i in range(5):
        guess = (guess + x/guess)/2
        print(guess)

find_root()
```

The screenshot shows a window titled 'newton.py' with a menu bar (File, Edit, Options, Buffers, Tools, Python, Help) and a toolbar (Save, Undo, Cut, Copy, Paste, Search). The code is written in Python and implements a Newton-Raphson method to find the square root of a user-entered number. The status bar at the bottom indicates the file is 'newton.py', the editor is in 'All L1' mode, and the Python interpreter is 'Python ElDoc'.

Varför så mycket mellanrum

```
def find_root():  
    print("This program tries to find the square root of a number.")  
    x = eval(input("Enter a number: "))  
    guess = x/2  
    for i in range(5):  
        guess = (guess + x/guess)/2  
        print(guess)
```

find_root()

*Underordnade
rader måste skjutas
in en bit på raden,
indenteras.*

Newton-Raphsons metod för att
räkna ut kvadratroten av ett tal x.

Olika sätt att köra vårt program

```
petjo96@chipolata2:python$ python3
Python 3.4.3 (default, Nov 17 2016, 01:08:31)
[GCC 4.8.4] on linux
Type "help", "copyright", "credits" or "license" for more
information.
>>> import newton
This program tries to find the square root of a number.
Enter a number: 2
1.5
1.4166666666666665
1.4142156862745097
1.4142135623746899
1.414213562373095
>>>
```

Olika sätt att köra vårt program

```
>>> newton.find_root()
This program tries to find the square root of a number.
Enter a number: 10
3.5
3.178571428571429
3.162319422150883
3.1622776604441363
3.162277660168379
>>> from newton import *
>>> find_root()
This program tries to find the square root of a number.
Enter a number: 3
1.75
1.7321428571428572
1.7320508100147274
1.7320508075688772
1.7320508075688772
>>> exit()
petjo96@chipolata2:python$
```

Ordning och reda på programkoden

Programkod organiseras i *moduler*, och om man inte gör något speciellt kommer varje fil att bli en modul.

import newton

Ladda in modulen (filen) newton som finns i filen newton.py. Funktioner i modulen går att anropa med newton.funktionsnamn

from newton import *

Ladda in modulen (filen) newton så att allt som finns i den går att anropa direkt. Detta är bra för våra små program, men blir rörigt när vi kommer lite längre fram.

Satser – ryggraden i ett program

Ett Python-program består av ett antal *satser* (*eng. statements*) som utförs i tur och ordning. Vi ska titta på de fem viktigaste, där vi redan sett de fyra första:

- Enkla satser
  - *Tilldelning* (*eng. assignment*)
  - *Funktionsanrop*
- Sammansatta satser
  - *Iteration* (*upprepning*) med *for*
  - *Funktionsdefinition*
  - *Selektion* (*val*) med *if*

Olika typer av satser: Tilldelning

Hur ser det ut? namn = uttryck

Vad händer? Uttrycket beräknas och resultatet sparas i den namngivna variabeln.

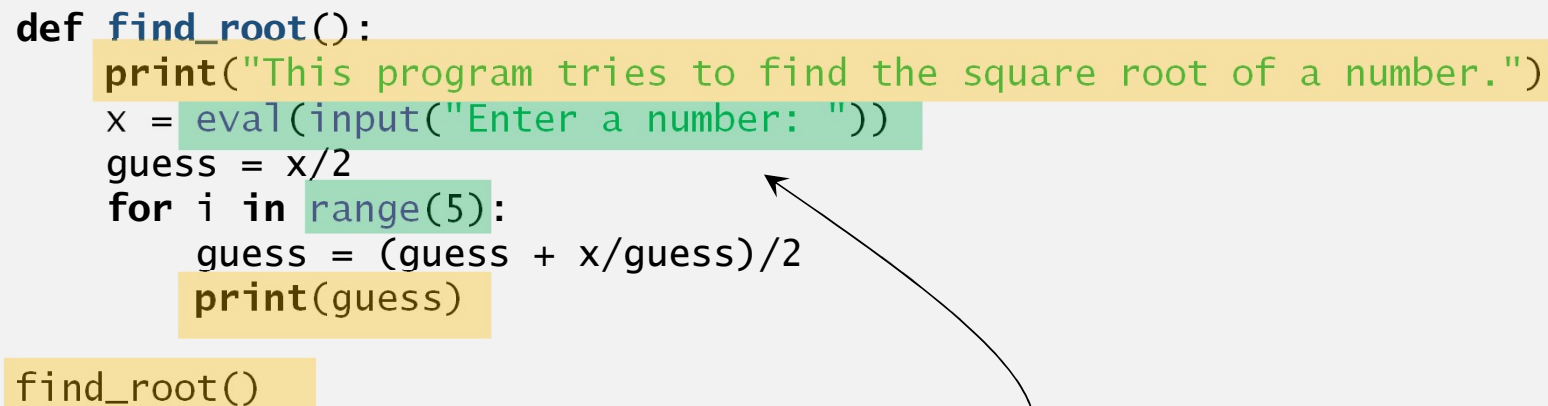
```
def find_root():  
    print("This program tries to find the square root of a number.")  
    x = eval(input("Enter a number: "))  
    guess = x/2  
    for i in range(5):  
        guess = (guess + x/guess)/2  
        print(guess)  
  
find_root()
```

Olika typer av satser: Funktionsanrop

Hur ser det ut? funktionsnamn(frivilliga argument)

Vad händer? Argumenten skickas till funktionen, underprogrammet, för behandling.

```
def find_root():  
    print("This program tries to find the square root of a number.")  
    x = eval(input("Enter a number: "))  
    guess = x/2  
    for i in range(5):  
        guess = (guess + x/guess)/2  
        print(guess)  
  
find_root()
```


Funktionsanrop som inte är självständiga satser

Olika typer av satser: Iteration med for

Hur ser det ut? **for** namn **in** område: undersatser

Vad händer? Undersatserna körs så många gånger som området specificerar.

```
def find_root():  
    print("This program tries to find the square root of a number.")  
    x = eval(input("Enter a number: "))  
    guess = x/2  
    for i in range(5):  
        guess = (guess + x/guess)/2  
        print(guess)  
  
find_root()
```

Olika typer av satser: Funktionsdefinition

Hur ser det ut? **def** funktionsamn(frivilliga argument): undersatser

Vad händer? Undersatserna sparas för att kunna anropas senare.

```
def find_root():  
    print("This program tries to find the square root of a number.")  
    x = eval(input("Enter a number: "))  
    guess = x/2  
    for i in range(5):  
        guess = (guess + x/guess)/2  
        print(guess)
```

```
find_root()
```

Olika typer av satser: Selektion med if

Enkelt val

```
if a > 0:  
    print("positivt")
```

Två alternativ

```
if a > 0:  
    print("positivt")  
else:  
    print("negativt")
```

Tre eller fler alternativ

```
if 0 <= a < 10:  
    print("ental")  
elif a < 0:  
    print("negativt")  
else:  
    print("tio eller mer")
```

Lycka till!